

EURÓPSKA KOMISIA

GENERÁLNE RIADITEĽSTVO PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA

Riaditeľstvo B. Multilaterálne vzťahy, politika kvality
B.5. Propagácia

V Bruseli 7. 7. 2016

DDG1.B5/MJ/db D(2016)3210777

USMERNENIE K SÚŤAŽNÉMU KONANIU

Účelom tohto dokumentu je poskytnúť usmernenie týkajúce sa uplatňovania súťažného konania na výber vykonávacích subjektov v prípade jednoduchých programov. Je adresované neverejným subjektom, ktoré konajú ako žiadatelia/prijemcovia. Jeho cieľom je takisto poskytnúť príslušným útvarom členských štátov objasnenie, čo sa očakáva od súťažného konania.

SÚVISLOSTI

V základnom akte¹ sa Komisia splnomocňuje prijímať delegované akty stanovujúce podmienky, ktorými sa riadi súťažné konanie na výber vykonávacích subjektov.

V článku 2 ods. 1 delegovaného aktu² sa vyžaduje, aby si navrhujúce subjekty vybrali subjekty zodpovedné za realizáciu jednoduchých programov, ktoré zabezpečia súťažné konanie zamerané na najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou bez akéhokoľvek konfliktu záujmov.

Podľa vykonávacieho nariadenia³ majú členské štáty pred tým, ako uzatvoria zmluvy s vybranými navrhujúcimi subjektmi, povinnosť overiť, či vykonávacie subjekty boli vybrané v súlade so súťažným konaním stanoveným v článku 2 delegovaného nariadenia.

Táto príručka sa netýka prípadov, keď je navrhujúcim subjektom verejnoprávna inštitúcia v zmysle smernice 2014/24/EÚ (alebo smernice 2004/18/ES); v článku 2 ods. 2 delegovaného aktu sa vyžaduje, aby si takýto navrhujúci subjekt vybral vykonávacie subjekty zodpovedné za realizáciu jednoduchých programov v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi transponujúcimi uvedenú smernicu.

Okrem toho sa uplatňujú aj podmienky stanovené v dohode o grante (GA)⁴. Podľa článku 10 dohody o grante sa majú dodržiavať tieto dve podmienky: najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou (alebo, ak je to vhodné, najnižšia cena) a podmienka

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R1144&from=SK>, článok 13 ods. 1.

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1829&from=SK>.

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1831&from=SK>, článok 10 ods. 3 a článok 18.

⁴ H2020 AGA – anotovaný vzor dohody o grante: V2.1 – 30. október 2015 všeobecný vzor dohody o grante, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf.

týkajúca sa konfliktu záujmov. Tieto podmienky sa majú takisto splniť v prípade, keď príjemcovia získavajú tovar, práce a služby (pozri článok 9 dohody o grante).

1. NAJVÝHODNEJŠÍ POMER MEDZI KVALITOU A CENOU

Podľa vysvetlenia v anotovanom vzore dohody o grante H2020⁵ musia príjemcovia zakladať svoje subdodávateľské zmluvy na „najvýhodnejšom pomere medzi kvalitou a cenou“ (tiež nazývanom „najlepší pomer ceny a kvality“), a teda zohľadniť kvalitu ponúkanej služby. Pri metóde najlepšieho pomeru ceny a kvality je cena hlavným aspektom (spolu s kritériami kvality, ako je napr. technická kvalita atď.), ale nie je automaticky potrebné vybrať ponuku s najnižšou cenou. Aby bolo možné poskytnúť dobrú analýzu pomeru ceny a kvality, kritériá vymedzujúce „kvalitu“ musia byť jasné a musia zodpovedať účelu úlohy v rámci akcie, ktorej vykonanie je predmetom subdodávateľskej zmluvy.

Najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou si nevyžaduje súťažné výberové konania vo všetkých prípadoch. Ak však príjemca nepožiadala o viacero ponúk, musí preukázať, ako bol zabezpečený najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou⁶.

2. KONFLIKT ZÁUJMOV

Príjemcovia musia prijať všetky opatrenia na to, aby predišli akejkoľvek situácii, v ktorej by bolo ohrozené nestranné a objektívne vykonávanie programu z dôvodov súvisiacich s ekonomickými záujmami, politickou alebo štátnou príslušnosťou, rodinnými alebo citovými väzbami alebo akýmkoľvek iným spoločným záujmom (ďalej len „konflikt záujmov“).

Článok 20 dohody o grante sa týka konfliktu záujmov. Anotovaný vzor dohody o grante H2020⁷ poskytuje tieto vysvetlenia a príklady konfliktu záujmov:

Príjemcovia (a prepojené tretie strany) musia zabezpečiť, aby sa akcia vykonávala nestranne a objektívne, ako sa opisuje v dohode o grante. Musia sa v čo najvyššej miere snažiť o zabránenie konfliktu záujmov.

„Konflikt záujmov“ existuje, ak **spoločné záujmy**:

- ovplyvnili výberové konanie/postup zadávania zákaziek/subdodávok,
- ovplyvnili cenu zákaziek/subdodávok, ktorá nezodpovedá trhovej cene, alebo
- mali vplyv na plnenie akcie, a to podľa merania na základe primeraných noriem kvality.

Týmito záujmami môžu byť:

⁵ H2020 AGA – anotovaný vzor dohody o grante: V2.1 – 30. októbra 2015, všeobecný vzor dohody o grante, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf, s. 131.

⁶ OZNÁMENIE PRE ČLENOV VÝBORU PRE SPOLOČNÚ ORGANIZÁCIU POĽNOHOSPODÁRSKÝCH TRHOV – PROPAGÁCIA, Ares(2016)438327 – 27/01/2016.

⁷ H2020 AGA – anotovaná vzor dohody o grante: V2.1 – 30. októbra 2015 všeobecný vzor dohody o grante, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf, s. 239 – 240.

- **hospodárske záujmy** [napr. neodôvodnené a preferenčné zmluvy alebo subdodávateľské zmluvy s prepojenými spoločnosťami (ktoré nie sú založené na najvýhodnejšom pomere medzi kvalitou a cenou, technickom prínose atď.)].

Príklady:

Príjemca zadá zákazku na prácu inému právnomu subjektu za ceny vyššie ako trhové ceny, pretože je akcionár tohto právneho subjektu alebo má v súvislosti s ním hospodárske záujmy.

Univerzita zadá zákazku na prácu poradenskej spoločnosti vo vlastníctve profesora, ktorý vykonáva časť práce na projekte, na ktorom sa univerzita zúčastňuje.

Univerzita poskytne preferenčnú subdodávateľskú zmluvu svojmu spin-off podniku: zmluva nie je založená na zásade najvýhodnejšieho pomeru medzi kvalitou a cenou (t. j. cena je vyššia ako všeobecná trhová cena za rovnaký typ služby).

- **politická alebo štátna príslušnosť** (napr. ak sa príjemcovia alebo tretie strany vyberajú alebo ak sa rozhodnutia týkajúce sa výskumu prijímajú na základe politických faktorov, konexií alebo štátnej príslušnosti).

Príklad: *Zvolenie miesta na predvedenie akcie je založené na štátnej príslušnosti, nie na prednostiach daného miesta. H2020 AGA – anotovaný vzor dohody o grante: V2.1 – 30. októbra 2015, všeobecný vzor dohody o grante.*

- **rodinné alebo citové väzby** (napr. zmluvy alebo subdodávateľské zmluvy uzatvorené s rodinnými príslušníkmi v ich prospech).

Príklad: *Manžel pracuje pre príjemcu, ktorý zadá zákazku na prácu MSP, ktorý vlastní jeho manželka.*

- **iné spoločné záujmy.**

Príklady:

Ak sa príjemca alebo tretia strana zúčastňuje na akcii nie kvôli svojim technickým kapacitám a objektívnym prínosom, ale preto, že majú úzky vzťah s niekým iným, kto pracuje na danej akcii, a to má dosah na realizáciu akcie.

Ak sa rozhodnutia prijímané v rámci akcie neprijímajú podľa objektívnych a nestranných kritérií, ale kvôli spoločným záujmom.

Ak subjekty, ktoré majú úzke vzťahy, vytvoria profesionálny vzťah so zámerom byť súčasťou akcie na účely splnenia iných záujmov, a v dôsledku toho je (alebo môže byť) ohrozená kvalita realizácie.

Ak existuje **konflikt záujmov (riziko konfliktu záujmov)**, príjemca musí **informovať** Komisiu/agentúru (prostredníctvom elektronického systému výmeny údajov, pozri článok 52), aby bolo možné prijať kroky na jeho vyriešenie alebo na jeho zamedzenie.

To môže viesť k tomu, že Komisia/agentúra zavedie určité opatrenia.

Hoci tieto príklady nie sú vyčerpávajúce, poskytujú pre členské štáty dobrý základ na vypracovanie ich vlastných usmernení.

USMERNENIA K SÚŤAŽNÉMU KONANIU

Delegovaný akt umožňuje určitý priestor v súvislosti s tým, ako môžu súťažné konanie na výber vykonávacích subjektov organizovať potenciálni príjemcovia, za predpokladu, že sa dodržiavajú dve podmienky stanovené v tomto akte.

V základnom akte sa však požaduje súťažné konanie vo všetkých prípadoch, bez ohľadu na to, či je navrhujúci subjekt neverejný alebo verejný. Verejné subjekty sú predmetom vnútroštátnych pravidiel, ktorými sa transponuje smernica o verejnom obstarávaní (ktorou sa v zásade zabezpečuje dodržiavanie zásady „súťažného konania“); tieto pravidlá sa však neuplatňujú na neverejné subjekty.

Vzhľadom na to, že vykonávanie propagačných programov nie je obmedzené na určitú časť programu, sumy príspevkov EÚ, ktoré využívajú subdodávateľia, sú zvyčajne značné.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a s cieľom zabezpečiť transparentnosť, rovnaké zaobchádzanie medzi hospodárskymi subjektmi a primerané riadenie a kontrolu je vhodné, aby členské štáty vypracovali „súťažné konanie“, pričom stanovia kritériá, ktoré musia dodržiavať neverejné organizácie.

Pri stanovení kritérií pre „súťažné konanie“ by sa mala zohľadniť skutočnosť, že váha a zložitosť konania by mali byť úmerné jeho hospodárskemu významu, a zároveň by malo byť zabezpečené uplatňovanie základných zásad Zmluvy o EÚ: nediskriminácie, rovnakého zaobchádzania, ako aj úplnej transparentnosti, pokiaľ ide o uplatňované podmienky účasti a kritériá na vyhodnotenie ponúk. To by si vyžadovalo minimálne:

- uverejnenie a adekvátnu propagáciu oznámenia o vyhlásení obstarávania,
- poskytnutie dostatočného času na prijatie ponúk,
- objektívne a nediskriminačné vyhodnotenie ponúk,
- posúdenie akéhokoľvek možného konfliktu záujmov.

Odkazuje sa na ustanovenia hlavy V nariadenia o rozpočtových pravidlách⁸.

Pri **zákazkách** s nízkou hodnotou sa môže použiť rokovacie konanie bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia o vyhlásení obstarávania s prerokovaním s najmenej tromi záujemcami, alebo akákoľvek iná alternatívna metóda zabezpečujúca, že sa skutočne dosiahol najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou.

V prípade, že má príjemca existujúcu **rámcovú zmluvu** s vykonávacím subjektom, možno ju použiť, ak boli v čase jej uzavretia dodržané podmienky (najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou a neexistencia konfliktu záujmov)⁹.

Existencia vnútroštátnych pravidiel, ktoré by zaručovali súťažné konanie, môže byť predmetom auditu v rámci overenia súladu.

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1). Súhrnný prehľad nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a pravidiel jeho uplatňovania sú prístupné na http://ec.europa.eu/budget/biblio/publications/publications_en.cfm.

⁹ **Otázky & odpovede** na http://ec.europa.eu/agriculture/promotion/policy-post-2015/qa_en.pdf [Ares(2016)1196729 - 09/03/2016].